SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.16.2022

Druk nr 2744
Warszawa, 27 października 2022 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjęte przez Senat na 51. posiedzeniu w dniu 27 października 2022 r. uchwały:

– w sprawie ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego,

- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,
- w sprawie ustawy o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

Z poważaniem

(-) Tomasz Grodzki

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

U C H W A Ł A

S E N A T U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia 27 października 2022 r.

w sprawie ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 29 września 2022 r. ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, odrzuca tę ustawę.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U Z A S A D N I E N I E

Na posiedzeniu w dniu 27 października 2022 r. Senat rozpatrzył ustawę o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego i zdecydował o jej odrzuceniu.

Zdaniem wnioskodawcy potrzeba przedłużenia kadencji wynika ze skumulowania w 2023 r. dat wyborów samorządowych i parlamentarnych, które jest niepożądane z przyczyn organizacyjnych i profrekwencyjnych.

Ani konstytucja, ani ustawy nie sprzeciwiają się przeprowadzeniu wyborów i kampanii wyborczych w nakładających się na siebie okresach. Takie przypadki miały miejsce w przeszłości. Więcej, bywają kraje, w których wybory do parlamentu oraz wybory innych organów (w tym stanowych i lokalnych) odbywają się tego samego dnia (np. 8 listopada 2022 r. w USA).

Istnieją natomiast poważne powody, dla których nie należy zmieniać bez istotnego uzasadnienia długości kadencji organów władzy publicznej po jej rozpoczęciu.

Po pierwsze, wyborcy, wybierając organy jednostek samorządu terytorialnego udzielają im legitymacji do zarządzania na określony czas (kadencję). Jest to konsekwencją zasady państwa demokratycznego. Po drugie, choć dopuszczalne jest niekiedy odstąpienie od jakiejś zasady konstytucyjnej, to jednak możliwe jest to jedynie wtedy, gdy owo odstąpienie konieczne jest dla realizacji innej wartości konstytucyjnej. Przedłużenie kadencji nie zmierza do zachowania żadnej z wartości konstytucyjnych. Wygoda organizatorów wyborów nie jest wartością konstytucyjną. Polska i zagraniczna praktyka wyborcza dowodzi, że wybory do różnych organów mogą odbywać się nawet tego samego dnia. Ewentualne wątpliwości z tym związane można rozwiązać nowelizacją Kodeksu wyborczego. Po trzecie, to że wybory i kampanie wyborcze będą się na siebie nakładać było znane już w chwili wydłużania kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego z 4 do 5 lat kilka lat temu i wtedy był czas na jednorazowe odstąpienie od pięcioletniej kadencji. Ostatecznie można było wówczas wprowadzić ogólną zasadę, przewidującą, że w przypadku nakładających się procedur wyborczych, kadencja zostaje przedłużona z mocy prawa. Po czwarte, to że większość rządząca dokonuje epizodycznej zmiany kadencji obecnie, a nie, jak wspomniano, kilka lat temu, sugeruje, że dokonuje tego we własnym interesie, a właśnie kadencja służy między innymi temu, by takie praktyki ukrócić.

Z tych powodów Senat zdecydował się odrzucić ustawę.